

BILAGA 5:

SKYDDSFÖRESKRIFTER SÄTILA VATTENTÄKT, MARKS KOMMUN

Bilagan är uppdelad i två delar –vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Sätila vattentäkt, samt en informationsdel.

Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Sätila grundvattentäkt

Här anges restriktioner som är specifika för Sätila vattentäkt. De har utformats med vattentäktens skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av Miljöbalkens intentioner som uttrycks i de allmänna hänsynsreglerna (Miljöbalken 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av Miljöbalkens 7 kap innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av Miljöbalkens allmänna aktsamhetsregler. Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§, 30§ i Miljöbalken.

Information i anslutning till skyddsföreskrifterna

Här beskrivs skyddsföreskrifternas mål och syfte och Miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Sedan följer en förklaring av olika begrepp som används i skyddsföreskrifterna.

Under rubriken *Andra gällande föreskrifter* ges hänvisningar till andra författningar och föreskrifter med bestämmelser som följer av lag, eller har utfärdats med stöd av lag, och som därför har generell giltighet inom landets *alla vattenskyddsområden*. De föreskrifterna och restriktionerna får giltighet i och med att ett vattenskyddsområde inrättas och måste iakttas på samma sätt som vattenskyddsföreskrifterna måste följas. I denna del ges även viss information om vad som gäller generellt för olika verksamheter (även utanför vattenskyddsområdet) med hänvisning till lagar, förordningar, föreskrifter mm.

Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för Sätilla vattentäkt

Med stöd av 7 kap. 21 § Miljöbalken beslutar kommunfullmäktige om vattenskyddsområde för Sätilla grundvattentäkt på fastigheten Sätilla 20:1 i Marks kommun. Vattenskyddsområdet skall ha den omfattning som framgår av bifogad karta. Det är indelat i vattentäktszon, primär skyddszon, sekundär skyddszon samt tertiär skyddszon.

Med stöd av 7 kap. 22 § Miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter skall gälla inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna redovisas med en uppdelning mellan respektive zon.

Följande skyddsföreskrifter fastställda av kommunfullmäktige Marks kommun 2007-11-27 § 228 gäller inom vattenskyddsområdet för Sätilla vattentäkt.

§1 Vattentäktszon

Annan verksamhet än vattentäktsverksamhet får inte förekomma inom inhägnat område.

§2 Petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga ämnen

Primär skyddszon

Nyttillkommande hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, är förbjuden för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Befintlig hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet kräver tillstånd av kommunala

nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen som kräver tillstånd eller dispens hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens, av den som erhållit tillståndet eller dispensen. Skyltarna tillhandahålls av kommunen.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller därmed liknande produkter är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen som kräver tillstånd eller dispens hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens, av den som erhållit tillståndet eller dispensen. Skyltarna tillhandahålls av kommunen.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller därmed liknande produkter är förbjuden.

§3 Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Ikke yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel med klass 3 enligt förordning (1998:947) om bekämpningsmedel, kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§4 Växtnäringsämnen

Primär skyddszon

Hantering av växtnäringsämnen som innehåller kemiska bekämpningsmedel (s.k. kombinationsgödsel) är förbjuden.

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande, kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov är tillåtet upp till 1 kg/100 kvm en gång i månaden under april- augusti. Annan spridning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av slam från reningsverk kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska från uppvärmning av en- eller tvåbostadshus får ske inom fastighetens tomt. Annan spridning av bioaska kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov är tillåtet upp till 1 kg/100 kvm en gång i månaden under april- augusti. Annan spridning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Hantering av växtnäringsämnen som innehåller kemiska bekämpningsmedel (s.k. kombinationsgödsel) skall utföras med stor försiktighet, efter anmälan enligt § 3.

Spridning av slam från reningsverk kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska från uppvärmning av en- eller tvåbostadshus får ske inom fastighetens tomt. Annan spridning av bioaska kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§5 Djurhållning

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nyetablering av djurhållning är förbjuden.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Nyetablering av djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§6 Kommersiell odling

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nyetablering av kommersiell odlingsverksamhet är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nyetablering av kommersiell odlingsverksamhet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§7 Upplag av skogsprodukter såsom ved, timmer eller liknande

Primär skyddszon

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus är förbjudet.

Tillfälliga upplag under längre tid än en avverkningssäsong (1 år) av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus är förbjudet.

§8 Infiltration och avledning av avloppsvatten, hantering av avfall samt upplag

Primär skyddszon

Nyetablering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsspillvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde är förbjuden. Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om och renoveras.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna. Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär skyddszon är förbjudet.

Sekundär skyddszon

Nyetablering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsspillvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Avloppsledningar skall vara täta, inspekteras regelbundet och vid behov omedelbart läggas om och renoveras.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna. Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär eller sekundär skyddszon är förbjudet.

§9 Väghållning

Primär skyddszon

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

Belägningsarbete och andra större underhålls- eller förbättringsarbeten på väg, garageuppfart eller liknande får inte ske utan anmälan till kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

§10 Tåktverksamhet, schaktningsarbeten samt borrhingsarbeten

Primär skyddszon

Anläggande av materialtåkt är förbjudet. För husbehovståkt kråvs tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Borring i jord och berg är förbjuden.

Schaktning, muddring, pålning, spontning och underjordsarbete kråver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Anläggande av materialtåkt är förbjudet. Husbehovståkt kråver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Borring i jord och berg kråver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Schaktning, muddring, pålning, spontning, underjordsarbete som kan påverka grund- eller ytvattentillgång/kvalitet kråver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§11 Energianläggningar

Primär skyddszon

Nyetablering av anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Nyetablering av anläggning för lagring av och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten kråver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§12 Övrig verksamhet

Primär skyddszon

Etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i någon föreskrift ovan är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Etablering av verksamhet som enligt Miljöbalken är anmälningspliktig och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i någon föreskrift ovan kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut träder i kraft dagen för beslutet och ersätter länsstyrelsens beslut 1971-02-07 om vattenskyddsområde för Sättila vattentäkt.

Skyddsföreskrifterna skall gälla från det datum kommunfullmäktige beslutar om att fastställa skyddsföreskrifter och vattenskyddsområde. Enligt 7 kap. 22 § Miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas. Förbud eller tillståndsplikt för befintliga verksamheter börjar dock gälla två år efter att kommunfullmäktige beslutat fastställa skyddsföreskrifterna.

Allmänna upplysningar

a. Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt 7 kap. Miljöbalken, får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. Miljöbalken (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), 11 kap. (vattenverksamhet) eller 12 kap. (jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av Miljöbalken.

b. Tillsynsmyndighet

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av Kommunfullmäktige i Marks kommun. Därmed är den kommunala nämnden för miljöfrågor i Marks kommun tillsynsmyndighet.

c. Vid olycka

Enligt Miljöbalken åligger det ägare eller nyttjanderättshavare av fastighet inom vattenskyddsområdet att tillse att inträffade händelser som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening anmäls. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefon nr 112 till räddningstjänsten.

d. Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

e. Skyltning

Vid väggräns till vattenskyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Kommunen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområde, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

f. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från föreskrifterna ovan. I samband

med sådan prövning kan kommunen föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § Miljöbalken).

g. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter medför straffansvar enligt 29 kap 8 § Miljöbalken (1998:808).

h. Ersättning

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Om en sakägare anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan krav om ersättning framföras till Marks kommun. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap Miljöbalken.

i. Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Information i anslutning till skyddsföreskrifterna

Mål

Vattenskydd enligt Miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl. Mark- och vattenområden ska användas för lämpligaste ändamål där användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ska ges företräde. Vid en avvägning mellan konkurrerande intressen ska det ändamål som på lämpligaste sätt främjar god hushållning prioriteras. För att kunna skydda vattenresursen bör kommunen ha som mål att reglera markanvändningen inom vattenskyddsområdet. Detaljplaner bör upprättas eller ändras så att exempelvis nybyggnationer förbjuds i den primära skyddszonen.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter är att säkerställa ett tillräckligt skydd för Sättila vattentäkt, både på kort sikt och på mycket lång sikt. Vattnets kvalitet skall bibehållas eller förbättras. Vattenförekomsten skall skyddas mot skador och olägenheter som kan orsakas av föroreningar eller annan påverkan, så att vattnet efter normalt reningsförfarande kan användas för dricksvattenförsörjning.

Zonindelning av vattenskyddsområdet

Sättila vattenskyddsområde är indelat i fyra skyddszoner – vattentäktsson, primär skyddsson, sekundär skyddsson och tertiär skyddsson enligt nedan beskrivna kriterier. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skyddszoner.

Vattentäktsson

Syftet med vattentäktssonen är att säkra ett effektivt närskydd för en vattentäkt. Principen är att området ska vara otillgängligt för andra än verksamhetsutövaren.

Primär skyddszon

Syftet med primär skyddszon är att skapa ett rådrum i händelse av akut förorening. Vid identifiering av primär skyddszon beaktas känsliga inströmningsområden. Zonen avgränsas så att uppehållstiden för grundvatten är minst 100 dygn.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen syftar till att bibehålla en god grundvattenkvalitet. Zonen ska omfatta ett område som motsvarar ett års uppehållstid i grundvattenzonen.

Tertiär skyddszon

Den tertiära skyddszonen omfattar markområden som kan påverka vattentäkten i ett långt tidsperspektiv.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I Miljöbalkens 2 kap finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom skall densamma utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas som vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Förklaring av begrepp

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring,

transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Exempel på bekämpningsmedel som på kort eller lång sikt inte motverkar syftet med vattenskyddet är bl a ättiksprit, såpvatten etc. Så kallade kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas i dessa föreskrifter som bekämpningsmedel.

Med biologiskt bekämpningsmedel avses en bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom (14 kap Miljöbalken).

Brandfarliga vätskor

Med brandfarliga vätskor avses de vätskor vilkas flampunkt är lika med eller lägre än 100 C°. Vattentäcker måste skyddas från föroreningar som kan fördärva dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t ex med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

I NFS 2003:24, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Miljöfarlig verksamhet

Med miljöfarlig verksamhet avses definitionen enligt Miljöbalken 9 kap, vilken exemplifieras enligt nedan;

1. utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten.
2. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat

utsläpp än som avses i punkten 1 ovan eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

Bioaska

Med bioaska avses restprodukten efter förbränning av biobränslen.

Med biobränsle avses fast eller flytande bränsle som erhålls från olika slags levande substans (biomassa), t.ex. bark, spån, skogsflis, kutterspån, snickeriavfall, torv, pellets och briketter.

Normalt hushållsbehov

Med normalt hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av ett enskilt bostadshus skall också anses vara hushållshantering.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt vad gäller täkt för sand, grus, sten och berg avses täkt inom den egna fastigheten för försörjning av samma fastighet, ej för kommersiell verksamhet.

Materialtäkt

Med materialtäkt menas brytning samt hämtning av grusmaterial, jord bergmaterial och liknande.

Permanent upplag

Upplag där material återkommande lagras.

Djurhållning

Med djurhållning avses här hållande av lantbrukets djur, samt häst.

Befintlig djurhållning

Med befintlig djurhållning avses djurhållning som pågår när dessa föreskrifter träder i kraft med den utformning och omfattning som djurhållningen då har på årsbasis.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här gödsel som bildats av naturavfall t.ex. kreatursspillning, kompost, tång etc.

Handelsgödsel

Med handelsgödsel avses här gödsel som framställts i en kemikalisk industri.

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållsspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").
2. vatten som använts för kylning.
3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning.
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Befintlig verksamhet

Med uttrycken "*befintlig verksamhet*" och "*befintlig anläggning*" avses verksamhet eller anläggning som pågår respektive finns när dessa föreskrifter träder i kraft, med den utformning och omfattning som anläggningen eller verksamheten då har.